ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.5.2020
COM(2020) 527 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Σουηδίας του 2020

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Σουηδίας του 2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Λήφθηκε δεόντως υπόψη ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Σουηδία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.

(2) Η έκθεση χώρας του 2020 για τη Σουηδία[3] δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Στην έκθεση αξιολογήθηκαν η πρόοδος της Σουηδίας στην εφαρμογή των ειδικών ανά

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.
[3] SWD(2020) 526 final.

χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019[4], η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Σουηδίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπλέον, η έκθεση περιλάμβανε εμπεριστατωμένη επισκόπηση δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν επίσης στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Με βάση τη σχετική ανάλυση, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Σουηδία παρουσιάζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, τα υπερτιμημένα επίπεδα τιμών των κατοικιών, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη αύξηση του χρέους των νοικοκυριών, ενέχουν κινδύνους άτακτης διόρθωσης. Αυτό θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία, καθώς και, ενδεχομένως, στον τραπεζικό τομέα. Τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στον τραπεζικό τομέα θα μπορούσαν επίσης να προκαλέσουν αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε γειτονικές χώρες, δεδομένων των συστημικών χρηματοοικονομικών αλληλεξαρτήσεων. Τα τελευταία έτη έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των ανισορροπιών. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά είχαν περιορισμένο αντίκτυπο μέχρι σήμερα. Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά πολιτικής, ιδίως σε σχέση με τα φορολογικά κίνητρα για τη χρηματοδοτούμενη με δανεισμό απόκτηση κατοικίας, τη λειτουργία της προσφοράς κατοικιών και ιδίως της αγοράς ενοικίασης ακινήτων.

(3) Στις 11 Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κήρυξε επισήμως παγκόσμια πανδημία την έξαρση της νόσου COVID-19. Η πανδημία συνιστά σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας για τους πολίτες, τις κοινωνίες και τις οικονομίες. Ασκεί έντονη πίεση στα εθνικά συστήματα υγείας, διαταράσσει τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, προκαλεί αστάθεια στις χρηματοπιστωτικές αγορές, σοκ στην καταναλωτική ζήτηση και αρνητικές επιπτώσεις σε διάφορους τομείς. Απειλεί τις θέσεις εργασίας και τα εισοδήματα των πολιτών, καθώς και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ενώ έχει προκαλέσει σοβαρό οικονομικό σοκ που έχει ήδη σοβαρές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 13 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση[5] με την οποία ζητούσε συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην κρίση, με τη συμμετοχή όλων των φορέων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

(4) Αρκετά κράτη μέλη έχουν κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή έχουν λάβει μέτρα έκτακτης ανάγκης. Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να είναι αυστηρά αναλογικά, αναγκαία, περιορισμένα χρονικά και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Θα πρέπει να υπόκεινται σε δημοκρατική εποπτεία και σε ανεξάρτητο δικαστικό έλεγχο.

(5) Στις 20 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης[6]. Η ρήτρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, το άρθρο 6 παράγραφος 3, το άρθρο 9 παράγραφος 1 και το άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 και στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή κοινοποίησε στο Συμβούλιο την άποψή της ότι, δεδομένης της αναμενόμενης σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας που προκύπτει από την έξαρση της νόσου COVID-19, οι τρέχουσες συνθήκες επιτρέπουν

[4] ΕΕ C 301 της 5.9.2019, σ. 117.
[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

την ενεργοποίηση της ρήτρας. Στις 23 Μαρτίου 2020, οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών συμφώνησαν με την εκτίμηση της Επιτροπής. Η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής επιτρέπει την προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα. Όσον αφορά το διορθωτικό σκέλος, το Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίσει, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, να εγκρίνει αναθεωρημένη δημοσιονομική πορεία. Η γενική ρήτρα διαφυγής δεν αναστέλλει τις διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αποκλίνουν από τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που θα ίσχυαν κανονικά, ενώ δίνει παράλληλα στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τον συντονισμό των πολιτικών στο πλαίσιο του Συμφώνου.

(6) Απαιτείται συνεχής δράση για τον περιορισμό και τον έλεγχο της εξάπλωσης της πανδημίας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εθνικών συστημάτων υγείας, τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων μέσω μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών και τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στον τόπο εργασίας με σκοπό την επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας. Η Ένωση θα πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τα διάφορα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για να στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών σε αυτούς τους τομείς. Παράλληλα, τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να συνεργαστούν για να εκπονήσουν τα αναγκαία μέτρα για την επάνοδο των κοινωνιών και των οικονομιών μας στην ομαλότητα και στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενσωματώνοντας, μεταξύ άλλων, την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, και αντλώντας όλα τα διδάγματα από την κρίση.

(7) Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 τόνισε την ευελιξία που παρέχει η ενιαία αγορά για την προσαρμογή σε έκτακτες καταστάσεις. Ωστόσο, για να εξασφαλιστεί η ταχεία και ομαλή μετάβαση στη φάση ανάκαμψης και η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών και εργαζομένων, τα έκτακτα μέτρα που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς πρέπει να καταργηθούν μόλις παύσουν να είναι πλέον απαραίτητα. Η τρέχουσα κρίση ανέδειξε την ανάγκη για σχέδια ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της υγείας, τα οποία περιλαμβάνουν ιδίως βελτιωμένες στρατηγικές προμηθειών, διαφοροποιημένες αλυσίδες εφοδιασμού και στρατηγικά αποθέματα βασικών προμηθειών. Πρόκειται για καθοριστικά στοιχεία όσον αφορά την ανάπτυξη ευρύτερων σχεδίων ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων.

(8) Ο ενωσιακός νομοθέτης έχει ήδη τροποποιήσει τα σχετικά νομοθετικά πλαίσια[7] για να δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κινητοποιήσουν όλους τους αχρησιμοποίητους πόρους από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις εξαιρετικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Οι τροποποιήσεις αυτές θα παρέχουν πρόσθετη ευελιξία, καθώς και

---

[7] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/460 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατών μελών και σε άλλους τομείς των οικονομιών τους για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης του COVID-19 (Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού) (ΕΕ L 99 της 31.3.2020, σ. 5) και κανονισμός (ΕΕ) 2020/558 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την παροχή έκτακτης ευελιξίας στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (ΕΕ L 130 της 24.4.2020, σ. 1).

απλουστευμένες και εξορθολογισμένες διαδικασίες. Για να αμβλυνθούν οι πιέσεις στις ταμειακές ροές, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επωφεληθούν από ποσοστό συγχρηματοδότησης 100 % από τον προϋπολογισμό της Ένωσης για το λογιστικό έτος 2020-2021. Η Σουηδία ενθαρρύνεται να αξιοποιήσει πλήρως αυτές τις δυνατότητες για να βοηθήσει τα άτομα και τους τομείς που πλήττονται περισσότερο από τις προκλήσεις.

(9) Οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας ενδέχεται να είναι άνισα κατανεμημένες στις σουηδικές περιφέρειες λόγω διαφορών στα πρότυπα εξειδίκευσης, ιδίως σε περιοχές που εξαρτώνται σημαντικά από τον τουρισμό και, γενικότερα, από επιχειρηματικές δραστηριότητες με διά ζώσης επαφή με τους καταναλωτές. Αυτό το ενδεχόμενο συνεπάγεται σημαντικό κίνδυνο διεύρυνσης των περιφερειακών και εδαφικών ανισοτήτων στο εσωτερικό της Σουηδίας, δηλαδή επιδείνωση της ήδη παρατηρούμενης τάσης βραδείας διεύρυνσης των ανισοτήτων μεταξύ των αστικών κέντρων και της υπόλοιπης χώρας, καθώς και μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών. Σε συνδυασμό με τον κίνδυνο προσωρινής αποδυνάμωσης της διαδικασίας σύγκλισης μεταξύ κρατών μελών, η τρέχουσα κατάσταση απαιτεί στοχευμένες απαντήσεις πολιτικής.

(10) Στις 27 Απριλίου 2020, η Σουηδία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και, στις 28 Απριλίου 2020, το οικείο πρόγραμμα σύγκλισης του 2020. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους.

(11) Η Σουηδία υπόκειται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

(12) Με το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό ισοζύγιο θα επιδεινωθεί από πλεόνασμα 0,4 % του ΑΕΠ το 2019 σε έλλειμμα 3,8 % του ΑΕΠ το 2020. Το έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί σε 1,4 % του ΑΕΠ το 2021 και να σημειωθεί πλεόνασμα 1,5 % μέχρι το 2023. Μετά τη μείωση στο 35 % του ΑΕΠ το 2019, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 40 % το 2020 σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2020. Οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προοπτικές επηρεάζονται από την υψηλή αβεβαιότητα που σχετίζεται με την πανδημία COVID-19.

(13) Ως απάντηση στην πανδημία COVID-19, και στο πλαίσιο συντονισμένης ενωσιακής προσέγγισης, η Σουηδία έχει λάβει δημοσιονομικά μέτρα για την αύξηση της ικανότητας του οικείου συστήματος υγείας, την ανάσχεση της πανδημίας και την ανακούφιση των ατόμων και των τομέων που έχουν πληγεί ιδιαίτερα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020, τα εν λόγω δημοσιονομικά μέτρα ανήλθαν στο 2,4 % του ΑΕΠ. Τα μέτρα περιλαμβάνουν: ενίσχυση των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης (0,1 % του ΑΕΠ), επείγουσα βοήθεια για προβληματικούς τομείς (1,6 % του ΑΕΠ) και μέτρα για την αγορά εργασίας και την κοινωνική πολιτική (0,2 % του ΑΕΠ). Επιπλέον, η Σουηδία ανακοίνωσε μέτρα τα οποία, χωρίς να έχουν άμεση δημοσιονομική επίπτωση, θα συμβάλουν στη στήριξη της ρευστότητας για τις επιχειρήσεις. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης, τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν ειδικότερα αναβολές της καταβολής φόρων ύψους έως και 6,9 % του ΑΕΠ, καθώς και διάφορα είδη δανειακών εγγυήσεων και διευρυμένων πιστωτικών διευκολύνσεων που ανέρχονται σε περίπου 4,7 % του ΑΕΠ. Συνολικά, τα μέτρα που έλαβε η Σουηδία συνάδουν με τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19. Η πλήρης εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, και στη συνέχεια η

επανεστίαση των δημοσιονομικών πολιτικών προς την επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, θα συμβάλουν στη διατήρηση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα.

(14) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2020 και αμετάβλητες πολιτικές, προβλέπεται ότι το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης της Σουηδίας θα είναι -5,6 % του ΑΕΠ το 2020 και -2,2 % το 2021. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να παραμείνει κάτω του 60 % του ΑΕΠ το 2020 και το 2021.

(15) Στις 20 Μαΐου 2020 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση που καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης λόγω της αναμενόμενης υπέρβασης από τη Σουηδία του ορίου του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα το 2020. Συνολικά, από την ανάλυση προκύπτει ότι το κριτήριο του ελλείμματος, όπως ορίζεται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997, δεν πληρούται.

(16) Η οικονομία της Σουηδίας έχει επιβραδυνθεί με πρωτοφανή τρόπο μετά την εκδήλωση πανδημίας COVID-19. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, η ανεργία αναμένεται να ανέλθει στο 9,7 % το 2020 και να επανακάμψει στο 9,3 % το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να μειωθεί σημαντικά, ιδίως στις πιο εκτεθειμένες κατηγορίες κατανάλωσης όπως οι μεταφορές, τα εστιατόρια και τα καταλύματα. Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου προβλέπεται να μειωθεί ακόμη πιο έντονα απ' ό, τι η κατανάλωση, γεγονός που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αβεβαιότητα ως προς τον ρυθμό της ανάκαμψης. Οι σουηδικές αρχές άρχισαν να λαμβάνουν μέτρα εγκαίρως και εν συνεχεία, με την εξάπλωση της πανδημίας, κλιμάκωσαν τα μέτρα πολιτικής. Τα μέτρα κάλυπταν την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και αντιμετώπισαν τις οικονομικές επιπτώσεις. Τα μέτρα που σχετίζονται με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη περιλαμβάνουν οικονομική στήριξη από την κεντρική κυβέρνηση για όλες τις επιπρόσθετες δαπάνες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID 19 προς τις περιφέρειες και τις τοπικές αρχές που είναι αρμόδιες για το σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στον οικονομικό τομέα, η κυβέρνηση έλαβε ένα ευρύ φάσμα μέτρων για να ελαφρύνει το κόστος για τον επιχειρηματικό κλάδο (βραχυπρόθεσμες απολύσεις, δαπάνες επιδομάτων ασθενείας, άρση των κοινωνικών εισφορών των εργοδοτών, πιστωτικές εγγυήσεις και μειώσεις ενοικίων), καθώς και για τη διασφάλιση της ρευστότητας των επιχειρήσεων (αναβολή των πληρωμών φόρων, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών ΦΠΑ). Επιπλέον, η Riksbank αποφάσισε να επεκτείνει τα δάνεια σε εταιρείες μέσω τραπεζών, να αγοράσει κρατικά και δημοτικά ομόλογα, καθώς και καλυμμένα ενυπόθηκα ομόλογα, και ομόλογα και εμπορικά χρεόγραφα που εκδίδονται από σουηδικές μη χρηματοδοτικές εταιρείες. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των μέτρων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα. Η Riksbank έχει επίσης συνάψει συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (currency swaps) με άλλες κεντρικές τράπεζες, για να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα σημαντικών νομισμάτων για τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Η κοινωνική πολιτική και η πολιτική για την αγορά εργασίας επεκτάθηκαν με την αύξηση των παροχών ανεργίας και ασθένειας, τη μείωση των απαιτήσεων για την πρόσβαση στο σύστημα ανεργίας και μέσω ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και την εκπαίδευση (πράσινες θέσεις εργασίας, επέκταση των «θέσεων εργασίας για μια νέα αρχή», θερινά μαθήματα, περισσότεροι σπουδαστές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση).

(17) Η βραχυπρόθεσμη απάντηση της Σουηδίας σε επίπεδο πολιτικής στην έξαρση της νόσου COVID-19 εξαρτάται από την εξασφάλιση των κατάλληλων πόρων και αποθεμάτων ικανοτήτων και από την προσαρμογή των ρόλων και των ευθυνών των

εργαζομένων στον τομέα της υγείας. Μεσοπρόθεσμα, αυτό αναμένεται επίσης να οδηγήσει σε έγκαιρη και γεωγραφικά ισορροπημένη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στην κατάλληλη αναδιάταξη των εργαζομένων στον τομέα της υγείας στα διάφορα πλαίσια (για παράδειγμα, στην εξωνοσοκομειακή και την ενδονοσοκομειακή περίθαλψη), καθώς και να συμβάλει στην αποφυγή διαρθρωτικών ελλείψεων σε ιατρικό προσωπικό. Η αξιοποίηση του ισχυρού τομέα έρευνας και καινοτομίας της Σουηδίας για δράσεις με γνώμονα την επιστήμη μπορεί να συμβάλει στην πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη εμβολίων, τις θεραπείες και τη διάγνωση, και στη μετουσίωση των πορισμάτων της έρευνας σε πολιτική για τη δημόσια υγεία.

(18) Η στήριξη της διαθεσιμότητας δεξιοτήτων και ιδίως ψηφιακών δεξιοτήτων, μπορεί να διατηρήσει την αύξηση της παραγωγικότητας μέσω της έρευνας και καινοτομίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και να συμβάλει στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της Σουηδίας για το κλίμα και την ενέργεια που περιλαμβάνονται στο εθνικό της σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Απαιτούνται επίσης επενδύσεις ώστε να μειωθεί η διαφορά όσον αφορά τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα μεταξύ των εκπαιδευομένων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών και εκείνων που προέρχονται από οικογένειες γηγενών. Η υψηλή ποιότητα της εργασίας συνέβαλε σημαντικά στην αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας, η συμβολή της, ωστόσο, είχε σταματήσει πριν από την κρίση της COVID 19. Θα είναι επίσης αναγκαία η ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων των οποίων οι δυνατότητες δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως πριν από την κρίση, όπως οι μετανάστες από χώρες εκτός ΕΕ και τα άτομα με αναπηρίες. Οι ελλείψεις δεξιοτήτων είναι ιδιαίτερα έντονες στην εκπαίδευση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, την κοινωνική εργασία, την τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών, τη βιομηχανία και τις κατασκευές.

(19) Για την τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης, θα είναι σημαντικό να επισπευσθούν ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθηθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων μέσω σχετικών μεταρρυθμίσεων. Στον ψηφιακό τομέα και στον τομέα της μικροηλεκτρονικής, πάνω από το 50 % των εργοδοτών αναφέρουν ελλείψεις σε δεξιότητες που επηρεάζουν την ανάπτυξη. Η διατήρηση του υψηλού ποσοστού των δημόσιων δαπανών στην έρευνα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση της παραγωγικότητας. Απαιτούνται ακόμη η ενίσχυση της κεφαλαιακής έντασης και μεγαλύτερες επενδύσεις σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας προκειμένου να αποκατασταθεί η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας. Η διάδοση των νέων ψηφιακών τεχνολογιών μεταξύ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων θα συμβάλει στην τόνωση της παραγωγικότητας. Η κρίση ανέδειξε πόσο σημαντικές είναι οι ψηφιακές υποδομές και ότι πρέπει να υπάρχει διαθέσιμη ταχεία και σταθερή συνδεσιμότητα σε όλους τους χώρους διαβίωσης ή εργασίας των ανθρώπων. Η επέκταση των κινητών ευρυζωνικών επικοινωνιών στη ζώνη των 700 MHz θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο, όπως και η δυνατότητα χρηματοδοτικής στήριξης για την ανάπτυξη σταθερών ευρυζωνικών επικοινωνιών. Ο επικείμενος πλειστηριασμός του φάσματος 5G θα δώσει επιπλέον ώθηση στην ψηφιοποίηση της σουηδικής οικονομίας. Ο στόχος της επίτευξης μιας κλιματικά ουδέτερης κοινωνίας το 2045 θα απαιτήσει επίσης επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων, ανταγωνιστικών λύσεων για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και συντονισμένων κοινωνικών δράσεων και δράσεων πολιτικής. Οι μεταφορές αποτελούν πρωταρχικό στόχο για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τη Σουηδία. Μια συνολική και σχετικά ταχεία μετατροπή του στόλου των οχημάτων σε οχήματα με χαμηλές εκπομπές βρίσκεται στην πολιτική ημερήσια διάταξη. Οι σχεδιαζόμενες επενδύσεις σε σιδηροδρομικές υποδομές είναι σημαντικές για τη διευκόλυνση της κατανομής του μεριδίου των

τρόπων μεταφοράς και την επίτευξη του φιλόδοξου στόχου της Σουηδίας για το κλίμα. Ο εξηλεκτρισμός των μεταφορών και της βιομηχανίας θα απαιτήσει σημαντικές επενδύσεις στην παραγωγή και τη διανομή ηλεκτρικής ενέργειας. Ο προγραμματισμός του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να βοηθήσει τη Σουηδία να αντιμετωπίσει ορισμένες από τις προκλήσεις που δημιουργεί η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, ιδίως στις περιοχές που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας[8]. Με τον τρόπο αυτό η Σουηδία θα μπορέσει να αξιοποιήσει όσο το δυνατόν καλύτερα το εν λόγω ταμείο.

(20) Οι επίμονες καταγγελίες για εικαζόμενη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες έχουν επηρεάσει τη φήμη των σουηδικών τραπεζών και η πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για τη Σουηδία. Η αποτελεσματική εποπτεία απαιτεί αυξημένους πόρους και κατάλληλες διαδικασίες για την εφαρμογή της προσέγγισης βάσει κινδύνου. Η Σουηδία έχει αναγνωρίσει ότι απαιτούνται περισσότεροι πόροι για την άσκηση κατάλληλης εποπτείας και ερευνών και έχει ενισχύσει την ικανότητα της οικείας Αρχής Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας. Ωστόσο, η ικανότητα της Αρχής παραμένει χαμηλή σε σύγκριση με το μέγεθος του σουηδικού χρηματοπιστωτικού τομέα. Εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις και απομένει ακόμη να εφαρμοστεί πλήρως η προσέγγιση βάσει κινδύνου.

(21) Ενώ οι παρούσες συστάσεις επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και στη διευκόλυνση της οικονομικής ανάκαμψης, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019, κάλυπταν επίσης μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για την αντιμετώπιση μεσοπρόθεσμων έως και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών προκλήσεων. Οι εν λόγω συστάσεις εξακολουθούν να ισχύουν και θα συνεχιστεί η παρακολούθησή τους καθ' όλη τη διάρκεια του ετήσιου κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του επόμενου έτους. Το ίδιο ισχύει και για τις συστάσεις που αφορούν οικονομικές πολιτικές σχετικές με επενδύσεις. Αυτές οι τελευταίες συστάσεις θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον στρατηγικό προγραμματισμό της χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής μετά το 2020, μεταξύ άλλων για μέτρα άμβλυνσης και στρατηγικές εξόδου όσον αφορά την τρέχουσα κρίση.

(22) Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρέχει το πλαίσιο για τον συνεχή συντονισμό της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση στην Ένωση, ο οποίος μπορεί να συμβάλει σε μια βιώσιμη οικονομία. Τα κράτη μέλη έχουν καταγράψει, στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων για το 2020, την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών. Με τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των κατωτέρω συστάσεων, η Σουηδία θα συμβάλει στην πρόοδο ως προς την επίτευξη των ΣΒΑ και στην κοινή προσπάθεια να διασφαλιστεί η ανταγωνιστική βιωσιμότητα στην Ένωση.

(23) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020 η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Σουηδίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2020 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Σουηδία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Σουηδία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της Ένωσης, δεδομένης της

[8] SWD(2020) 526 final.

ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο Ένωσης κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

(24) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2020 και η γνώμη του[9] αποτυπώνεται ειδικότερα στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(25) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020. Στις παρούσες συστάσεις λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη αντιμετώπισης της πανδημίας και διευκόλυνσης της οικονομικής ανάκαμψης ως πρώτο απαραίτητο βήμα για να καταστεί δυνατή η προσαρμογή των ανισορροπιών. Μετά την επανεστίαση των συστάσεων στον στόχο της αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και στη διευκόλυνση της οικονομικής ανάκαμψης, καμία από τις παρούσες συστάσεις δεν αντιμετωπίζει άμεσα τις μακροοικονομικές ανισορροπίες που εντοπίστηκαν από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σουηδία να μεριμνήσει, το 2020 και το 2021, προκειμένου:

1. να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, τη βιωσιμότητα της οικονομίας και, ακολούθως, τη στήριξη της ανάκαμψης· όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, ενώ ενισχύουν συγχρόνως τις επενδύσεις· να διασφαλίσει την ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας, μεταξύ άλλων μέσω επαρκών προμηθειών ιατρικών προϊόντων κρίσιμης σημασίας, υποδομών και εργατικού δυναμικού·

2. να προωθήσει την καινοτομία και να στηρίξει την εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων· να επισπεύσει ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις για την τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης· να εστιάσει τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στην καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, σε καινοτόμους τομείς υψηλού τεχνολογικού περιεχομένου, σε δίκτυα 5G και σε βιώσιμες μεταφορές·

3. να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της εποπτείας της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και να εφαρμόσει αποτελεσματικά το πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

[9] Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.